

NORVEGŲ KALBOS MODALINIŲ VEIKSMAŽODŽIŲ SEMANTIKA

Ugnius Mikučionis

Vilniaus universitetas, Skandinavistikos centras
Universiteto g. 5, LT-01513 Vilnius
Tel. +370 5 2687235
El. paštas: umikucionis@gmail.com

Ižanginės pastabos

Šio straipsnio tikslas yra pateikti norvegų kalbos modalinių veiksmažodžių semantikos aprašą, kuriame būtų ne tik aptariamos šių veiksmažodžių reikšmės, bet ir parodomi tų reikšmių tarpusavyo santykiai. Laikomasi „vienkryptiškumo hipotezės“ (*unidirectionality hypothesis*), pasak kurios leksiniai veiksmažodžiai gramatėdami paprastai pirmiausia įgyja dinamines, vėliau – deontines ir tik paskiausiai – epistemines modalines reikšmes; esama ir išimčių, o būtent cikliškumo (demodalizacijos ir vėlesnės remodalizacijos) atvejų. Išsamiau žr. van der Auwera, Plungian (1998, 111) ir Hopper, Traugott (1993). Straipsnyje apsiribojama šių dabartinės norvegų kalbos (bukmolo varianto) modalinių veiksmažodžių reikšmėmis: BURDE, KUNNE, MÅTTE, SKULLE ir VILLE.

Kai turimas omenyje veiksmažodis su visomis morfologinėmis formomis, vartojamos didžiosios raidės. Mažosios raidės vartojamos, kai kalbama apie tam tikrą morfologinę formą. Kitaip sakant, užrašymas ‘KUNNE’ apima ir ‘kunne’ (bendrąjį), ir ‘kan’ (esamojo laiko formą), ir ‘kunne’ (preterito formą) ir ‘har kunnet’ (perfekto formą).

Duomenys tyrimui imti iš *Norsk referansegrammatikk* – didžiausios apimties norvegų kalbos aprašo (pirmoji laida pasirodė 1997 m., vėliau ši gramatika ne kartą perleista).

Pagrindinis įrankis, kuriuo naudojama aprašant modalinių norvegų kalbos veiksmažodžių reikšmes, yra vadinamasis „semantinis žemėlapis“. Apie tai, kaip sudaromi semantiniai žemėlapiai, žr. Haan (2004) ir Haspelmath (2003). Modalumo semantinį žemėlapią yra pateikę van der Auwera, Plungian (1998).

Norvegų kalbos modalinių veiksmažodžių semantika yra vis dar menkai ištirta sritis. Mano žiniomis, vienintelė šiai temai skirta disertacija yra Eide (2005, pirmoji laida 2002).

Vartojami terminai

Dauguma autorių pažymi, jog suformuluoti visuotinai pripažįstamą modalumo apibrėžimą yra itin keblu. Viename naujausių savo straipsnių belgų kalbininkas Janas Nuytsas rašo, jog modalu-

mas „vis dar tebėra viena problematiškiausių ir kontroversiškiausių sąvokų: nėra vieningos nuomonės, kaip jį apibrėžti ir apibūdinti, nekalbant jau apie tai, kokius apibrėžimus taikyti empirinei duomenų analizei. Ir nėra jokių požymių, kad debatai judėtų galutinio sprendimo link“¹ (Nuyts 2005, 5). Šiaip ar taip, dauguma sutinka, jog „modalumas yra susijęs su propozicijos, aprašančios įvykį, statusu“² (Palmer 2001, 1). Šiame straipsnyje apsiribojama tradicine modalumo samprata (skiriamas dinaminis, deontinis bei episteminis modalumas), nepaisant to, jog Nuyts (2005) tvirtina, kad pats terminas *modalumas* yra ne itin vykęs.

Episteminis modalumas susijęs su kalbėtojo požiūriu į pasakymo patikimumą ar, kitaip tariant, į santykį tarp pasakymo turinio ir tikrovės. Terminas **episteminis** yra susijęs su sen. graikų kalbos žodžiu *epistēmē* – žinios).

NRG³ pateikia tokį pavyzdį:

i. *Kåre må være syk.*

Korė turi būti nesveikas. ‘Korė tikriausiai serga’ (*Kåre* – vyro vardas). (NRG, 580).

Modalinis veiksmažodis *må* (“turi, privalo”) šiuo atveju rodo kalbėtojo užtikrintumą, jog pasakymo turinys atitinka tikrovę (= ‘labai tikėtina, kad Korė serga’).

Deontinis modalumas susijęs su kalbėtojo požiūriu į tai, ar veiksmas, įvardytas pasakyme, turi arba gali būti atliktas, ar ne. Terminas **deontinis** yra susijęs su sen. graikų kalbos žodžiu *déon*, reiškiančiu *prideramas, tinkamas, priklausantis*).

ii. *Kåre må reise hjem.*

‘Korė turi keliauti namo’. (NRG, 580).

Šiuo atveju modalinis veiksmažodis *må* (“turi, privalo”) rodo, jog kalbėtojo manymu būtina veiksmą atlikti (‘būtina, reikalinga, reikalaujama, kad Korė keliautų namo’).

Trečiasis tipas, **dinaminis** modalumas (iš sen. graikų *dynamis* ‘jėga’), susijęs su dalyvio pajėgumu, valiojimu, gebėjimu atlikti veiksmą (kai kurie mokslininkai šiam tipui priskiria taip pat ir norą, pasirengimą). Pavyzdys:

iii. *Kåre kan svømme.*

‘Korė moka plaukti’. (NRG, 581).

(Priklausomai nuo konteksto, tas pats sakinytis gali būti interpretuojamas ir deontiškai – ‘Korė gali plaukti’, t. y. ‘Korėi leidžiama plaukti’ arba ‘Korė turi galimybę plaukti’).

Galimumas ir būtinumas: atskiros kategorijos ar graduojama skalė?

Svarbiausios modalumo kategorijos yra *galimumas* ir *būtinumas*. Riba tarp galimumo ir būtinumo ne visuomet esti ryški, – ypač tai akivaizdu kalbant apie episteminį modalumą. Tai pastebi ir

¹ [Modality] “remains one of the most problematic and controversial notions: there is no consensus on how to define and characterise it, let alone on how to apply definitions in the empirical analysis of data. And there are no signs that the debates are heading in the direction of a final solution.”

² “Modality is concerned with the status of the proposition that describes the event”.

³ NRG = Norsk referansegrammatikk.

lietuvių kalbininkai, plg. „be galimybės ir būtinybės dar skiriami įvairūs tikimybės laipsniai“ (Holvoet, Judžentis 2004, 78). Aprašydamas vokiečių kalbos modalinius veiksmažodžius, belgų kalbininkas Johanas van der Auwera pabrėžia: „skirtumas tarp galimumo ir būtinumo iš tiesų nėra klausimas „arba–arba“. Iš tikrųjų mes susiduriame su pereinamosiomis formomis, ir bet kokios kalbos modalinėje skalėje gali būti daugiau punktų nei tiesiog vienas galimumo punktas ir vienas būtinumo punktas. [...] Vis dėlto dažniausiai galima žymiklius identifikuoti kaip priklausančius galimumo šeimai, pavyzdžiui, *könnte*, *kan* ir *mag*, arba būtinumo šeimai, pavyzdžiui, *müsste*, *dürfte*, *wird* ir *muss*. Arčiau vidurio gali iškilti didesnių neaiškumų, pavyzdžiui, dėl *sollte* – silpno būtinybės modalinio veiksmažodžio tariamosios nuosakos formos“⁴ (van der Auwera et al. 2005, 251–252).

Kalbant apie deontinį modalumą, ne visiems tyrinėtojams priimtinas toks „graduojamasis“ požiūris. Vis dėlto jau mūsų minėtas Janas Nuytsas apibūdina deontinį modalumą kaip „moralinio pageidaujimumo laipsnį“⁵. (Vienu klausimu aš nenorėčiau sutikti su jo požiūriu, o būtent – dėl reikalo įvesti poliariškumo matmenį. Mano manymu, verčiau kalbėti ne apie „neigiamą ašies pusę“, o apie „neigimo aprėptį“, angl. *scope of negation*, tačiau dėl vietos stokos išsamesnį šio klausimo aptarimą tenka atidėti vėlesnėms publikacijoms). Taigi ir deontinio modalumo atveju galima kalbėti apie graduojamą skalę, kur tarp būtinumo ir galimumo įsiterpia pereinamosios stadijos – pageidaujimumo (*desirability*), priimtimumo (*acceptability*) laipsnis. Kalbėdamas apie deontinį modalumą, laipsnio sąvoką (*degree of force*) vartoja ir Ferdinandas de Haanas (Haan 2006, 29).

Galima analogišką analizę taikyti ir dinaminio modalumo atveju. Šiam modalumo tipui reikėtų priskirti ne tik būtinumą (vidinį poreikį, reikmę – *internal need*) ir galimumą (gebėjimą, valiojimą – *ability*), bet ir tarpines stadijas – norą (*volition*) bei ketinimą (*intention*). Galima sakyti, kad dinaminis modalumas susijęs su pasirengtumo laipsniu.

Subjektyvusis ir objektyvusis deontinis modalumas

Daugelis autorių skiria subjektyvųjį ir objektyvųjį modalumą (plg. Palmer 1986, 16–17 ir Palmer 2001, 75). Įvairios šių terminų sampratos aptariamos Herslund (2005), Heltoft (2005), Nuyts (2006). Šiame straipsnyje terminą „subjektyvusis deontinis modalumas“ vartosime tuomet, kai leidimą, raginimą arba paliepiamą suteikia asmuo (ar institucija), o „objektyvusis deontinis modalumas“ – kai jį lemia moraliniai, mediciniai ar pan. sumetimai (plg. NRG, 604–616, kur aptarimos modalinių veiksmažodžių SKULLE, MÅTTE ir BURDE reikšmės).

⁴ “[...] the distinction between possibility and necessity is not really an either-or matter. We are in fact dealing with a cline and there may well be more points on any modal cline for any language than just one simple possibility point and another simple necessity point. [...] Nevertheless, it is usually easy to identify markers as belonging either to the possibility family, like [the German] *könnte*, *kan* and *mag*, or the necessity family, like *müsste*, *dürfte*, *wird* and *muss*. Towards the middle it may be more difficult, like with *sollte*, the subjunctive form of a weak necessity modal.”

⁵ “it may be defined as an indication of the degree of moral desirability of the state of affairs expressed in the utterance, typically but not necessarily on behalf of the speaker [...]. As the notion of ‘degree’ already implicates, this may be taken to involve a gradual scale going from absolute moral necessity via the intermediary stages of (on the positive side of the scale) desirability, acceptability and (on the negative side of the scale) undesirability, to absolute moral unacceptability. (This analysis implies that the category also includes a dimension of polarity.)” (Nuyts 2005, 9). Taip pat plg. Nuyts (2006, 4).

Apžvalga ir semantinės etiketės

Susumuojant tai, kas pasakyta anksčiau, galima pateikti tokią lentelę (tarpinių, pereinamųjų stadijų skaičius skirtingose kalbose gali būti nevienodas, esmė ta, kad iš principo laikomės požiūrio, jog laipsnio sąvoka taikytina visoms modalumo rūšims):

1 lentelė. Modalumo rūšys ir laipsniai.

Rūšys	Neepisteminis modalumas			Episteminis modalumas
	Dinaminis modalumas	Deontinis modalumas		
		Subjektyvusis	Objektyvusis	
Laipsniai	stipriausias laipsnis (būtinumas)			
	pereinamosios stadijos			
	silpniausias laipsnis (galimumas)			

Aiškumo dėlei, apibūdindant norvegų kalbos modalinių veiksmažodžių reikšmes, galima varuoti tokias semantines „etiketes“:

2 lentelė. Norvegų kalbos modalinių veiksmažodžių semantinės etiketės.

Neepisteminis modalumas			Episteminis modalumas
Dinaminis modalumas	Deontinis modalumas		
		Objektyvusis	Subjektyvusis
reikmė	būtinybė	liepimas	užtikrintumas
noras, ketinimas	prideramumas	raginimas	tikėtumas
gebėjimas	galimybė	leidimas	spėjimas

Norvegų kalbos modalinių veiksmažodžių reikšmės

KUNNE

Esamojo laiko forma 'kan' gali turėti tokias reikšmes:

gebėjimas

(1) *Mange barn kan lese når de begynner på skolen.*

Daug vaikų, pradėdami lankyti mokyklą, *moka* skaityti. (NRG, 593)

leidimas

(2) *Du kan gjøre som du vil.* (3) *Når du har fylt 18 år, kan du ta sertifikat.*

Gali sau daryti, kaip nori. Sulaukęs 18 metų, *gali* laikyti (vairuotojo) teises. (NRG, 592)

Leidimą gali suteikti kalbėtojas, kaip (2) sakinyje, arba kokia nors institucija, kaip (3) sakinyje.

galimybė

Nors ir keista, NRG nemini šios reikšmės, todėl pateikiu savo sugalvotą pavyzdį:

(4) *Du kan lese det i avisen.*

Gali perskaityti tai laikraštyje (numanoma: laikraštyje tai parašyta).

liepimas

- (5) *Møt meg på stasjonen, så kan du kjøre meg til butikken!*
Pasitik mane stotyje, o tada *galësi* nuvežti mane į parduotuvę! (NRG, 592)

spėjimas

- (6) *Hun kan ha glemt avtalen.*
Ji *gali* būti pamiršusi susitarimą. (NRG: 593)

Preterito forma 'kunne' gali turėti tokias reikšmes:

leidimas (ši reikšmė ypač dažna klausiamuosiuose sakiniuose)

- (7) *Kunne jeg (få) låne telefonen?*
Ar *galėčiau* pasiskolinti telefoną?

raginimas

- (8) *Du kunne i det minste be om unnskyldning.*
Galėtum bent jau atsiprašyti. (NRG: 596).

spėjimas

- (9) *Kunne Nilsen være morderen?*
Ar Nilsenas *galėtų* būti žmogžudys? (NRG: 597)

MÅTTE

Esamojo laiko forma 'må' gali turėti tokias reikšmes:

reikmė (vidinis poreikis) (NRG neduoda šios reikšmės pavyzdžių, todėl pateikiu savo sugalvotą).

- (10) *Jeg må ta en dusj.*
Turiu išsimaudyti duše.

raginimas

- (11) *Du må bare forsøke.*
Prašom pabandyti (pažodžiui: Tu tik *turi* pabandyti). (NRG: 599)

liepimas

- (12) *Du må gjøre som jeg sier!*
Tu *turi* daryti taip, kaip aš sakau! (NRG: 598)

būtinybė

- (13) *Vi må begynne å ta miljøprobleme på alvor.*
Privalome pradėti rimtai žvelgti į ekologines problemas. (NRG: 598)

užtikrintumas

- (14) *Tyvene må ha tatt seg inn gjennom kjellervinduet.*
Vagys veikiausiai įsibrovė per rūsio langą (pažodžiui: Vagys *turi* būti įsibrovę per rūsio langą). (NRG: 599–600).

Preterito forma 'måtte' gali turėti tokias reikšmes:

būtinybė

(15) *Tenk om alt var brent. I så fall måtte vi ha startet fra bar bakke.*

Pagalvok, jei viskas sudegtų. Tokiu atveju **turétume** pradėti nuo nulio. (NRG, 602)

užtikrintumas

(16) *Hvis planen ble iverksatt, måtte det innebære en forbedring for alle parter.*

Jei planas būtų įgyvendintas, tai reikštų (pažodžiui: **turētu** reikšti) geresnes sąlygas visoms pusėms. (NRG, 603)

SKULLE

Esamojo laiko forma 'skal' gali turėti tokias reikšmes:

ketinimas

(17) *Jeg skal bare hente skiene mine, sa jeg.*

Pasakiau, kad tik **pasiimsiu** savo slides. (NRG, 604)

raginimas

(18) *Skal vi gå inn på mitt kontor?*

Gal **užėikim** į mano kabinetą? (NRG: 608).

liepimas

(19) *Du skal sitte i ro.*

Sėdėk ramiai. (NRG: 604).

tikėtinumumas

(20) *De skal vel prøve.*

Jie ko gero **pamėgins**. (NRG: 606).

Preterito forma 'skulle' gali turėti tokias reikšmes:

raginimas

(21) *Du skulle gå til lege med dette såret.*

Dėl tos žaizdos **turétum** nueiti pas gydytoją.

tikėtinumumas

(22) *De skulle være hjemme på denne tiden.*

Tokiu metu jie **turētu** būti namie. (NRG: 610)

VILLE

Esamojo laiko forma 'vil' gali turėti tokias reikšmes:

noras, ketinimas

(23) *Han vil slutte som kontorsjef.*

Jis **nori** baigti dirbti įstaigos vedėju. (NRG: 616)

liepimas

- (24) *Vil du slippe!*
Paleisk! (NRG: 619)

spėjimas

- (25) *Dette vil være kjent for de fleste.*
Daugeliui tai *bus* žinoma. (NRG: 617)

Preterito forma 'ville' gali turėti tokias reikšmes.

raginimas

- (26) *Ville du ikke gjøre deg ferdig med studiene først?*
Ar pirmiausiai *neužbaigtum* savo studijų? (NRG, 620).

tikėtinumas

- (27) *Det beste ville være å kjøpe en ny.*
Geriausia *būtų* nupirkti naują. (NRG, 620)

BURDE

Esamojo laiko forma 'bør' turi tokias reikšmes:

prideramumas

- (28) *Vi bør lukke vinduene før vi drar.*
Turétume uždaryti langus prieš išvažiuodami. (NRG: 613)

tikėtinumas

- (29) *De bør være framme nå.*
Jie jau *turėtų* būti nuvykę. (NRG: 613)

Preterito forma 'burde' taip pat gali turėti tokias pačias reikšmes:

prideramumas

- (30) *Vi burde drikke tran.*
Turétume gerti žuvų taukus.

tikėtinumas

- (31) *De burde være framme nå.*
Jie jau *turėtų* būti nuvykę. (NRG: 615)

Palyginus su esamojo laiko forma 'bør', 'burde' rodo mažesnę prideramumo ar tikėtinumo laipsnį.

Dar keletas atvejų: linkėjimai, pažadai, garantijos, grasinimai

Be aptartųjų, norvegų kalbos modaliniai veiksmazodžiai gali turėti tokių reikšmių, kurias apibūdintume kaip iš dalies deontines, iš dalies epistemines. (Palmer 2001, 13).

'Må' ir 'måtte' pasitaiko (daugiau ar mažiau sustabarėjusiuose) linkėjimo posakiuose:

(32) *Må hell og lykke følge deg!* (NRG, 599).

Sėkmė ir laimė *telydi* tave!

(33) *Må det bare gå godt!* (NRG, 599).

Kad tik tai gerai *baigtųsi!*

‘Skal’ neretai vatojamas žadant, užtikrinant:

(34) *Du skal få høre nærmere fra oss.*

Vėliau *gausi* iš mūsų daugiau informacijos. (NRG, 605)

Kaip atskirą pažadų atvejį galima išskirti grasinimus:

(35) *Jeg skal gi deg is, jeg!*

Aš tau *parodysiu*. (Pažodžiui: Aš tau *duosiu* ledų!) (NRG, 605)

Atpasakojamoji reikšmė

Veiksmazodis ‘SKULLE’ gali turėti atpasakojamąją reikšmę (angl. *quotative* arba *hearsay*):

(36) *Han skal være svært flink.*

Jis *esąs* labai gabus. (NRG: 605).

(37). *De skulle være på vei inn hit.*

Jie *esą* pakeliui į čia. (NRG, 612).

Susumuojant viską, kas pasakyta, galima pateikti tokią lentelę:

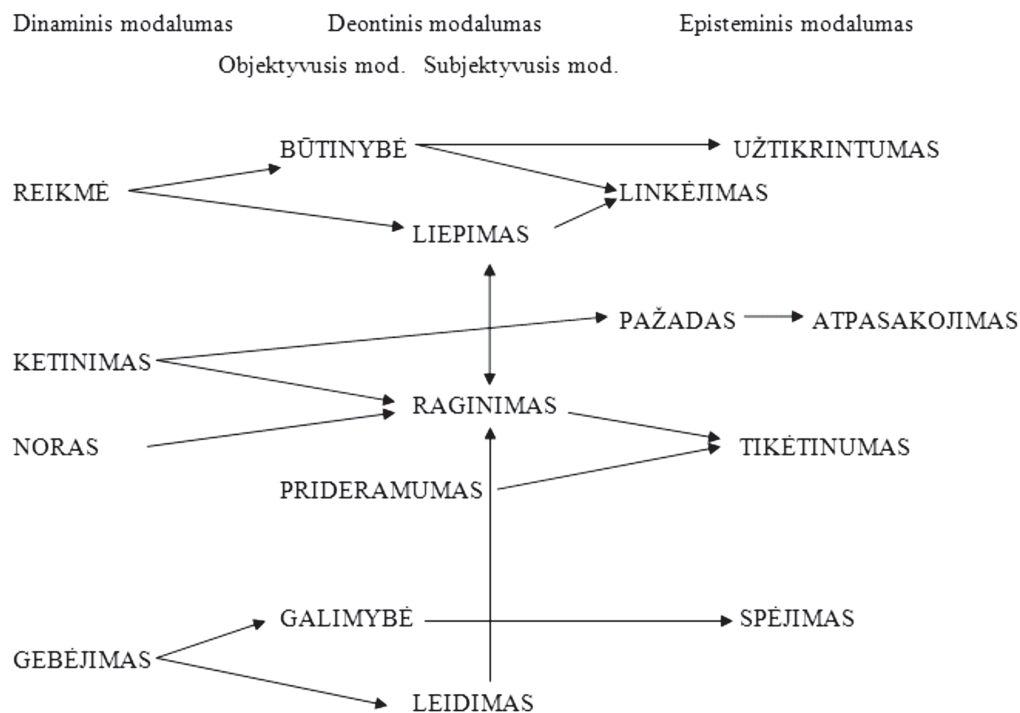
3 lentelė. *Norvegų kalbos modalinių veiksmazodžių reikšmės.*

Neepisteminės reikšmės		Iš dalies deontinės, iš dalies episteminės reikšmės	Episteminės reikšmės		
Dinaminės reikšmės	Deontinės reikšmės				
	Objektyviosios	Subjektyviosios	linkėjimai, pažadai <i>må, måtte, skal</i>	užtikrintumas <i>må, måtte</i>	atpasakojamoji reikšmė <i>skal, skulle</i>
reikmė <i>må</i>	būtinybė <i>må, måtte</i>	liepimas <i>kan, må, skal, vil</i>		tikėtinumumas <i>skal, skulle, vil, ville, bør, burde</i>	
noras, ketinimas <i>vil, skal</i>	prideramumas <i>bør, burde</i>	raginimas <i>kunne, må, skal, skulle, vil, ville</i>		spėjimas <i>kan, kunne</i>	
gebėjimas <i>kan</i>	galimybė <i>kan</i>	leidimas <i>kan, kunne</i>			

Išvados ir prielaidos tolesniems tyrimams

Remdamiesi „vienkryptiškumo hipoteze“, galime nubraižyti semantinį žemėlapi, kuris leidžia daryti tam tikrų prielaidų apie labiausiai tikėtiną šių reikšmių raidą (jų diachroninius santykius). Paprasta rodyklė reiškia „gali išsirutulioti į X“, o dviguba rodyklė reiškia „gali išsirutulioti ir į X, ir iš X“.

Taigi REIKMĖS reikšmė gali išsirutulioti į LIEPIMO ar BŪTINYBĖS reikšmes. KETINIMO ir NORO reikšmės gali išsirutulioti į RAGINIMO reikšmę, o ši savo ruožtu gali išsirutulioti į TIKĖTINUMO reikšmę. Be to, TIKĖTINUMO reikšmė gali būti išsirutuliojusi iš PRIDERAMUMO reikšmės. RAGINIMO ir LIEPIMO reikšmes jungia dviguba rodyklė, tai

1 schema. Norvegų kalbos modalinių veiksmažodžių reikšmių semantinis žemėlapis

reiškia, kad jos gali atsirasti viena iš kitos. GEBĖJIMO reikšmė gali išsirutulioti į LEIDIMO bei GALIMYBĖS reikšmes, o pastaroji – į SPĖJIMO reikšmę.

Bene daugiausiai keblumų kelia PAŽADO ir ATPASAKOJIMO jungtis. Iš dalies ją galima paaikškinti kalbų kontaktų įtaka (plg. vokiečių k. *sollen*).

LITERATŪRA

- Eide K. M. 2005. *Norwegian Modals*. Berlin: Mouton de Gruyter.
- Haan F. de. 2004. *On representing semantic maps*. URL: www.u.arizona.edu/~fdehaan/papers/semmap.pdf (accessed on 10-05-2007).
- Haan F. de. 2006. Typological approaches to modality. // Frawley, W. (ed.) 2006. *The Expression of Modality*. Berlin, New York: Mouton de Gruyter. P. 27–70.
- Haspelmath M. 2003. The geometry of grammatical meaning: Semantic maps and cross-linguistic comparison. // *New Psychology of Language*. (Vol. 2.). P. 211–242.
- Heltoft L. 2005. Modality and subjectivity. // Klinge, A., Müller, H. H. (eds.). 2005. *Modality: Studies in Form and Function*. Oakville, CT: Equinox Pub. P. 81–102.
- Herslund M. 2005. Subjective and objective modality. // Klinge, A., Müller, H. H. (eds.). 2005. *Modality: Studies in Form and Function*. Oakville, CT: Equinox Pub. P. 39–48.
- Holvoet A., Judžentis A. 2004. Nuosakos kategorijos struktūra. // Holvoet, A. Semėnienė, L. (red.). 2004. *Gramatinių kategorijų tyrimai*. Vilnius: LKI. P. 77–104.

- Hopper P. J., Traugott E. C. 1993. *Grammaticalization*. Cambridge: Cambridge University Press.
- NRG = Faarlund, J. T., Lie, S., Vannebo, Kj. I. 1997. *Norsk referansegrammatikk*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Nuyts J. 2005. The modal confusion: on terminology and the concepts behind it. // Klinge A., Müller H. H. (eds.). 2005. *Modality: Studies in Form and Function*. Oakville, CT: Equinox Pub. P. 5–38.
- Nuyts J. 2006. Modality: Overview and linguistic issues. // Frawley, W. (ed.) 2006. *The Expression of Modality*. Berlin, New York: Mouton de Gruyter. P. 1–26.
- Palmer F. R. 2001. (reprinted 2006). *Mood and Modality (2nd edition)*. Cambridge: Cambridge University Press.
- van der Auwera J., Plungian V. A. 1998. Modality's Semantic Map. // *Linguistic Typology*, 2(1): 79–124.
- van der Auwera J., Ammann A., Kindt S. 2005. Modal polyfunctionality and Standard Average European. // Klinge A., Müller H. H. (eds.). 2005. *Modality: Studies in Form and Function*. Oakville, CT: Equinox Pub. P. 247–268.

THE SEMANTICS OF THE NORWEGIAN MODAL AUXILIARY VERBS

Ugnius Mikučionis

Summary

In this paper, I have tried to show that the meanings of Modern Norwegian modal verbs may best be described in terms of gradable scales (clines) both with respect to epistemic and non-epistemic modality.

Epistemic modality	deals with the	degree of commitment;
Deontic modality	– “ –	degree of moral desirability;
Dynamic modality	– “ –	degree of readiness.

The use of such gradable scales (clines) enables us to draw a semantic map which adequately covers the relevant semantic area – and to make some hypotheses about the diachronic development of the meanings of the Norwegian modal verbs.

Įteikta 2007-05-21